1853. N°. 34.

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 21 MAART.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 19 Maart.

Hoewel het ons leed doet, dat om eene zaak van zoo weinig aanbelang zoo veel waters, als men zegt, wordt vuil gemaakt, mogten wij natuurlijk niet weigeren ten besluite onderst. brief op te nemen:

Wel-Edel Gestr. Heer.

Gelief het navolgende in uw blad van heden avond te plaatsen:

Op den brief van den Heer Advocaat Presburg, in het *Weekblad* van heden, zoude ik zwijgen, indien de Heer P. mij niet van logen beschuldigde.

De zaak is deze; op den 5den Maart jl. vervoegde zich bij mij aan het bureau de Heer Dooremalen, schoonzoon van den Heer Root, vragende of ik iets wist van die *poging tot inbraak* in het Weekblad vermeld; ik zeide neen, en daarna verzekerde mij die Heer dat het ook onwaar was, en men bij zijnen schoonvader er niets van wist. Aan de woning van den Heer Root, verklaarde mij diens zoon hetzelfde, waarop ik *denzelfden* dag aan U heb geschreven.

Den 7den Maart deelde de Heer Hendriks mij een briefje mede van den Heer Presburg aan den Heer van Hulst en berigtte deze mij tevens dat hij den Heer P. den vorigen avond had gesproken en dat deze onder anderen de zeer onvoorzigtige uitdrukking had gedaan: dat de dader welligt met iemand *van binnen 's huis* in betrekking stond, — dat de voetstappen in den tuin nog waren te zien, enz.; daarop begaf ik mij op dien dag andermaal met den Heer Hendriks naar den Hr. Root, en hebben wij alstoen links in den tuin, waar de sneeuw nog zeer hoog lag, de voetstappen van een persoon gevonden, die eene kagchelpijp had schoongemaakt, regts voetstappen eener dienstbode die hout had gehaald; aan de ramen of deur was *geen spoor van braak*, noch van voetstappen in den tuin van den Hoogleeraar Kist, althans niet nabij de scheidings muur; dat men over het *ijs* zou gekomen zijn, kwam bij ons niet op, want ieder weet hoe broos het ijs dáár geweest is, en dan zouden er ook voetstappen aan den kant in de sneeuw te zien zijn geweest.

Zie hier de geheele toedragt; ik laat aan elk de beoordeeling over, of de Heer P. niet beter hadde gedaan van over de zaak te zwijgen. Ik wil gelooven dat de dienstmeid hem gezegd heeft: dat ZWEd. wel goed mogt sluiten enz., doch dit gaf toch nog geene aanleiding om zoo stellig te verklaren dat er eene *poging tot inbraak* was gepleegd.

Met de plaatsing dezer regelen zult ge verpligten

Uw Wel-Ed. Gestr. Dw. Dr.

Leyden, 19 Maart 1853.

W. Kemna Jr.,

1ste *Commissaris van Policie.*

— De belanghebbenden worden herinnerd, dat ook dit jaar, even als zulks tot hiertoe gebruikelijk is, de beestenmarkt in plaats van op Vrijdag den 25sten dezer maand; op den voorgaanden Donderdag zal worden gehouden, en dat te beginnen met den 1sten April deze Markt zal geopend zijn van half acht tot acht ure alleen voor de kalveren, en ten acht ure voor het overige vee.

— Men verneemt dat tegen Paschen door de Wed. Stokhuyzen en Zoon, alhier, een koe geslagt wordt, welke uitmunt in fijnheid en zeldzame zwaarte; zij wordt door deskundigen geschat op 1100 ℔ schoon aan den haak, en is gemest door W. Heemskerk, Landbouwer te Koudekerk, welke haar verkocht heeft aan genoemde firma voor *f* 370.

— Dezer dagen heeft de Heer J. Anspach, theol. cand., een proeve uitgegeven uit de Oostersche Letterkunde, volgens een in de boekerij onzer Hoogeschool berustend Handschrift, van welke proeve de titel aldus luidt: *Specimen e Litteris Orientalibus, exhibens Historiam Kalifatus Al-Walidi et Solaimani, sumtam ex libro, cui titulus est:* كتاب العيون, "والحدائق في اخبار الحقائق" *quam, auspice Viro Clarissimo T. G. J. Juynboll, Phil. Theor. Mag. Litt. Hum. et Theol. Doct. Litt. Orient. Prof. Ordin. et Legati Warneriani Interprete, e Codice Leyd. nunc primum edidit Jacobus Anspach, Theol. Candidatus.* Lugduni Batavorum apud E. J. Brill, Academiae Typographum. MDCCCLIII.

De Schrijver deelt in het voorberigt voor zijnen moeijelijken arbeid mede, dat hij in 't vervolg nog meer hoopt te leveren. Van dit werk is alleen een derde deel en dit het eenige exemplaar dat er bestaat op onze boekerij voorhande. Des Schrijvers naam is onbekend, men weet niets van hem dan dat hij na de elfde eeuw leefde. Op aansporing van zijnen Leermeester den Hoogleeraar Juynboll, heeft hij dit geschrift uitgegeven, waarin veel wordt gevonden waardoor de geschiedenis der Kalifen uitnemend wordt opgehelderd.

Wij meenden van dit stuk melding te moeten maken, als een blijk dat de Oostersche Letterkunde aan onze Hoogeschool zich bij voortduring op ijverige en kundige beoefenaars mag beroemen.

— Uit Breda schrijft men het volgende van den 17den: Eergisteren ging hier in eene der volkrijkste straten een paard op hol, liep echter spoedig met den kop tegen de deur van eene wagenpoort en viel dood neder, zonder ongelukken te hebben veroorzaakt. Het paard dat, volgens den eigenaar, steeds goedaardig was, is geopend en in de maag eene klomp van ruim 3 Ned. ℔ vreemdsoortige wormen, zonder eenig voedsel, gevonden; hieraan wordt derhalve die razernij van het dier toegeschreven.

— Op de Palmpaardenmarkt te Zwolle, den 16den dezer, waren omstreeks 500 paarden aangebragt. Er is veel gekocht door Fransche kooplieden; goede waar ging van *f* 250 tot *f* 400 met graagte weg.

— Uit Embden wordt gemeld, dat in Oost-Friesland, ten gevolge van sneeuwjagt en koude in het begin dezer maand, 12 personen het leven hadden verloren, onder deze waren 2 kinderen die bedelden en 4 spoorwegarbeiders, die van hun werk terugkeerende, in de sneeuw zijn bedolven.

— Te Steenwijk zijn binnen 4 dagen 2 mannen en 2 vrouwen overleden, die te zamen ruim 320 jaren bereikt hadden.

— Uit Florence wordt door den telegraaf van den 18den gemeld, dat de Madiai's den vorigen dag uit den kerker waren ontslagen en op een vaartuig ingescheept dat dadelijk naar Marseille was vertrokken.

— Uit Rome wordt van den 8sten gemeld, dat Pater Roothaan veel beter was en er geene bulletins meer zouden uitgegeven worden.

's GRAVENHAGE, 19 Maart.

Z. M. heeft benoemd tot Burgemeesters te Nederweert en te Gasselte P. J. H. Vullers en J. Boelken Bakker.

— Z. M. heeft benoemd tot Ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen te Ede, den Heer R. A. B. J. van Voerst, thans rijks-klerk bij den verificateur der comptabiliteit te Groningen.

— Z. M. heeft den Generaal-Majoor H. W. Riesz, Directeur der 2de Artillerie-directie, ter zake van langdurige dienst, op zijne aanvrage, een pensioen verleend van *f* 2400.

Verder heeft Z. M. aan den Generaal-Majoor W. F. Beidenreich een eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van Directeur der 1ste artillerie-directie, belast met de functien van Directeur van 's Rijks gieterij van metalen geschut, en hem benoemd tot Directeur der 2de artillerie-directie; alsook benoemd: tot Luitenant-Kolonel, den Majoor E. von Löben Sels, van den grooten Staf, Adjudant bij Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden; bij het wapen der artillerie: bij den Staf van het wapen, tot Generaal-Majoor, Directeur der 1ste artillerie-directie, belast met de functien van Directeur van 's Rijks gieterij van metalen geschut, den Colonel F. A. E. Meyl, kommanderende het 3de regement vesting-artillerie; tot Luitenant-Colonel, den Majoor C. T. van Meurs, van den Staf, Zr. Ms. Adjudant in buitengewone dienst, Inspecteur der draagbare wapenen; bij het 2de regement vesting-artillerie, tot Luitenant Colonel, den Majoor T. Sommerton, van het 1ste regement vesting-artillerie; tot Commandant van het 3de regement vesting-artillerie, den Luit.-Colonel J. H. van Deventer, van het 2de regement vesting-artillerie.

Nog heeft Z. M. benoemd bij den plaatselijken staf: tot plaatselijken Kommandant van de 1ste kl. te Maastricht, den Kolonel L. T. F. W. Baron van Boecop, thans kommanderende het 5de regement infanterie; bij het 1ste regement tot Kolonel en Kommandant van het corps, den Luitenant-Kolonel H. J. W. Pieuisse, van het 5de regement van het wapen; bij het 5de regement, tot Kommandant van het corps, den Luitenant-Kolonel C. G. de Bock, van het 3de regement van het wapen; bij het regement grenadiers en jagers: den Majoor L. J. L. de Moulin, van het 5de regement; tot Luitenant-Kolonel, den Majoor P. C. Frantzmann, van het 8ste regement van het wapen; tot Majoor, den Kapitein der 1ste kl. C. Yske, van het 8ste regement van het wapen.

— Gisteren voormiddag heeft de Koningin-Weduwe, vergezeld van Prins Hendrik, in den Vorstelijken grafkelder te Delft haar jaarlijksch bezoek ge-

bragt, zijnde de dag op welken haar Koninklijke Gemaal 4 jaren geleden, te Tilburg is gestorven.

— Prins Frederik heeft Jhr. Mr. O. Baggelaar, benoemd tot Rentmeester zijner bijzondere domeinen.

— Gisteren namiddag is in deze residentie overleden Z. Exc. de Minister van Staat, Baron H. van Zuylen van Nyevelt, Oud-Minister voor de zaken der Hervormde Eeredienst enz., in ruim 72-jarigen ouderdom. Vroeger heeft hij de betrekkingen van Gezant en Minister van Buitenl. Zaken vervuld, en zich vooral op zijne diplomatieke loopbaan, in voor Nederland hoogst moeijelijke omstandigheden doen kennen.

— De Baron van Raden neemt in beterschap toe.

— De Minister van Binnenl. Zaken heeft bekend gemaakt, dat er in dit jaar 18 leerlingen zullen toegelaten worden voor de telegrafie. De voorwaarden en vereischten worden door de *Staats-Courant* van heden medegedeeld.

— Het wetsontwerp tot wijziging van Hoofdstuk VI der staatsbegrooting voor 1852 (kindergelden, enz.), strekt om den post van Kinder-, School- en Akademie-gelden bij de Hervormden, enz., te vermeerderen met ƒ6100 en den post Pensioenen van datzelfde hoofdstuk te verminderen met gelijke som, zoodat het eindcijfer hetzelfde blijft. Uit de memorie van toelichting blijkt, dat de voor kindergelden, enz., uitgetrokken som van ƒ177,566.37, vooral door de toenemende behoefte voor theologische akademiegelden ontoereikend is geweest, dat de voor onvoorziene uitgaven bestede som van ƒ3500 daartoe bereids geheel is aangewend, en dat tot dekking van het tekort nog noodig is eene som van ƒ6100, welke geheel zal kunnen worden gevonden uit den post Pensioenen, die een vermoedelijk overschot van omstreeks ƒ8000 zal opleveren.

— Blijkens de beschikking van 22 Junij 1852 zal aan de militien-verlofgangers der ligting 1849 vergunning kunnen worden verleend om de buitenlandsche zeevaart uit te oefenen, zoodra aan de manschappen der ligting 1848 het ontslag zou zijn gegeven. Dit ontslag is verleend op den 10den dezer maand.

GOUDA, 16 Maart.

H. M. de Koningin heeft dezer dagen aan Ds. J. Herman de Ridder, Pred. bij de Remonstr. Gemeente alhier, haar welgevallen doen betuigen in het onlangs door hem in het licht gegeven werkje, getiteld: *Katharina Pawlowna of de kracht der zwakkere sekse*, en hem vereerd met de toezending van eene met edelgesteenten versierde gouden doekspeld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 15 Maart.

Het Lagerhuis heeft eene Commissie benoemd tot het doen van onderzoek naar de menigvuldige ongelukken op de spoorwegen.

— Op eene klagte over de schaarschheid van kopergeld is in het Lagerhuis van Regeringswege medegedeeld, dat de aanmunting van kopergeld ten bedrage van vijf ton gewigts aan den minst eischende zoude worden uitbesteed, daar de rijksmunt aan de aanvragen om goud- en zilvergeld naauwelijks konde voldoen.

— Sedert eenige weken is de sterfte in deze hoofdstad sterk toegenomen en heeft het getal der in de laatste week overledenen het gemiddeld getal in dezelfde weken der 10 laatste jaren met ongeveer 250 overtroffen. Ziekten der borst en ademhalingsorganen en kinkhoest maken naar evenredigheid de meeste slagtoffers.

— Volgens brieven uit Australië levert de goudwasscherij nog gunstiger uitkomsten dan immer te voren. Omstreeks 100,000 menschen houden zich met dien arbeid bezig en hunne verdienste wordt, wekelijks dooreen gerekend, op 1 ons goud voor elk geschat.

In 1852 was voor eene waarde van 180 millioen guldens aan goud verkregen. Ook op Nieuw-Zeeland nabij de golf van Honkari was goud gevonden. — Te Port-Philip waren in December ll. met 152 schepen 12,000 landverhuizers aangekomen.

BELGIË.

BRUSSEL, 18 Maart.

In de Kamer van Volksvertegenwoordigers is het wets-ontwerp strekkende om voor het aanleggen van eenen spoorweg in Kempenland toestemming en begunstiging van staatswege te verleenen, vooral bestreden door den Heer Loos, een der vertegenwoordigers van Antwerpen. Hij dreef den spot met de bewering der Regering en der centrale sectie, dat de voorgestelde spoorweg de ontginning van Kempenland zou bevorderen; ontginning met stoom van woeste heiden, die nog naar eene bevolking en naar arbeidende handen uitzagen, was volgens hem een gansch nieuw denkbeeld. Hij begreep dan ook zeer goed dat de voorstanders der plaatselijke belangen, welke door die onderneming hoopten gebaat te worden, naar andere gronden tot aanbeveling van het plan en tot inroeping der verwaarborging van staatswege hadden gezocht, en verkondigden dat de ontworpen spoorweg naar Nederland en naar Duitschland zou kunnen verlengd worden, terwijl dit laatste althans aan degenen, die de vergunning vroegen, nimmer was in den zin gekomen.

De Kamer heeft het wets-ontwerp aangenomen, waarbij de dotatie van den erfgenaam der Kroon bepaald wordt. Slechts een lid verklaarde er zich tegen, omdat hij meende dat de Koning voor het onderhoud zijner kinderen moest zorgen en niet de Staat.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Maart.

In 1852 hebben bij de krijgsmagt hier te lande en te Algiers slechts 12,232 personen vrijwillig dienst genomen.

— Uit Marseille wordt met den telegraaf het volgende van den 18den berigt: Gisteren namiddag zijn met de Engelsche stoomboot Cavadre zeer gewigtige tijdingen uit Constantinopel ontvangen. De Prins Mentschikoff, niet tevreden met de beloofde afzetting van den Turkschen Minister van oorlog, had een ultimatum gesteld, hetwelk door den Divan was verworpen. Daarop had de Sultan de hulp van Frankrijk en Engeland ingeroepen. De bij Sebastopol gestationneerde Russische vloot was gereed om het anker te ligten en den steven naar de Dardanellen te wenden.

Tot Minister van buitenl. zaken, in de plaats van Fuad Effendi, is door den Sultan benoemd Rafil Pacha.

SARDINIE.

TURYN, 14 Maart.

Daar een lid der kamer van Afgevaardigden zich eergisteren beklaagd had, dat een ter dood veroordeelde, die, na opgehangen te zijn, in de doodkist was gelegd, zonder dat de ongelukkige nog den laatsten adem had uitgeblazen, en eerst eenige uren later overleed, in weerwil van de aangebragte hulp, — is een voorstel aangenomen dat de kamer, het Ministerie zou uitnoodigen, eene wet in te dienen, die de bestaande bepalingen der strafwet ter zake van de doodstraf verbetert.

PRUISSEN.

De Staatsschuld is in 1852 met 30,835,625 Rd. vermeerderd, zoodat zij thans 220,276,491 Rd. bedraagt, tegen 217,248,761 in het jaar 1820. Voor amortisatie is op de begrooting voor 1853 eene som gebragt van 3,258,865 Rd.

— Het Nederrijnsche muziekfeest zal dit jaar op de Pinksterdagen weder te Dusseldorp plaats hebben.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 14 Maart.

De Commissarissen van Oostenrijk en van Rusland, waren nog in Februarij in het leger van Omer-Pacha te Podgorizza aangekomen, en hadden van dezen de verzekering ontvangen, dat Montenegro voor het grootste gedeelte reeds door de Turksche troepen ontruimd was. Tusschen den Opperbevelhebber en de commissarissen werd overeengekomen, dat alle gijzelaars en krijgsgevangenen, zoomede de naar Constantinopel weggevoerde Montenegrijnen, vrijgelaten en veilig naar hun vaderland teruggezonden zouden worden. Daarentegen moeten de Montenegrijnen de op de Turken veroverde kanonnen aan de Porte teruggeven. Het verzoek van Omer-Pacha, dat de beide regeringen bij de Montenegrijnen zouden trachten te bewerken dat de bewoners van Spuz en de omliggende streken bij hunnen veldarbeid niet mogten worden bemoeijelijkt, werd als billijk erkend, en de noodige bemoeijenis tot dat einde toegezegd. Eindelijk zullen de Montenegrijnen aangemaand worden het weggeroofde vee aan de eigenaars terug te geven. Deze overeenkomst is door Omer-Pacha en de beide Commissarissen onderteekend, welke laatsten den 6den dezer reeds van Podgorizza te Cattaro waren teruggekeerd. De aftogt der Turksche troepen uit Montenegro is op dit oogenblik geheel geeindigd. Omer-Pacha wil Spuz en Podgorizza voorloopig bezet houden, en zijn hoofdkwartier te Scutari vestigen. In allen gevalle is het wenschelijk dat thans van den kant der Montenegrijnen alle vijandelijke invallen ophouden, en die wensch is reeds op gepaste wijze aan den vorst Danillo kenbaar gemaakt.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 5 Maart.

Ter gelegenheid van de installatie des Presidents, heeft deze eene boodschap aan den Senaat gezonden, waarin hij verklaart, dat hij in zijne staatkunde tegenover het buitenland zich steeds het behoud van den vrede ten doel zal stellen, als beschouwende hij de overeenstemming met de andere Mogendheden als de eenige bron van vrijheid, terwijl deze overeenstemming dan alleen kan bestaan, wanneer men er steeds op uit is, den weg van billijkheid en regt te bewandelen. De vrees der Europesche Mogendheden, dat de Vereenigde Staten hun gebied te zeer zullen uitbreiden, noemt hij geheel opgegrond; hij acht het bezit van Cuba zeer wenschelijk, ten minste, zoo de inbezitneming van dat eiland kan geschieden, zonder in strijd te zijn met het regt der volkeren.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 29 Januarij.

Bij beschikking van den Gouvern.-Generaal van 26 Januarij, is openbaar bekend gemaakt, dat bij door den Minister van Kolonien gemagtigd is geworden, om uitvoering te geven aan een besluit van Z. M. den Koning, van den 31sten Oct. ll., bij 't welk wordt bepaald, dat aan Nederlanders, in Nederland, of in Neerlands-Indie gevestigd, en die ten genoege van den Gouverneur-Generaal, bewijzen de middelen daartoe te bezitten, verlof zal kunnen worden verleend voor den aanleg van spoorwegen in Neerlands-Indie, nadat, bij een daartoe in te rigten onderzoek, zal zijn gebleken, dat de aanleg ter verlangder plaatse nuttig en uitvoerlijk is. De voorwaarden zullen door hem met de concessionarissen worden geregeld en de overeenkomst zal met dien Bewindsman worden gesloten. Het onderzoek geschiedt ten koste van de concessionarissen, onder toezigt van het bestuur, en tot den aanleg mogen alleen vrije werklieden worden gebruikt.

— Gedurende 1852 is de zuivere opbrengst van de in- en uitgaande regten op Java en Madura geweest ƒ6,015,249: — dat is ƒ946.721 meer dan in 1850, en ƒ461,553 minder dan in 1851.

— Uit Pasaroean berigt men, dat onlangs door den Heer J. F. Goedkoop, gepensioneerd ambtenaar, bij het plaatselijk bestuur aldaar de verklaring afgelegd is, dat hij zijne lijfeigenen, ten getale van 15, uit den band der slavernij ontslaat, gerekend van het tijdstip van zijn overlijden.

De Heer N. Coblijn, suikerfabriekant aldaar, op zijn vertrek staande naar Nederland, heeft 3 zijner slaven vrijheid geschonken. Twee andere slaven zullen zijn gezin op de reis vergezellen en daarna ook vrij zijn. Een paar jaren geleden heeft dezelfde Heer reeds 5 lijfeigenen uit den band der slavernij ontslagen. Ook de Heer J. C. Stevens, koopman te Buitenzorg, heeft, ter gelegenheid van het nieuw ingetreden jaar, 3 hem toebehoorende slaven vrijgesproken.

— Ter voltooijing van het bassin in de nieuwe marine-inrigting van Soerabaija is een tweede groote stoombagger-molen in werking gebragt, van eene kracht van 30 paarden, en deze heeft allezins aan het doel beantwoord. Om later het vaarwater op de vereischte diepte te houden, zal één dergelijk werktuig voldoende zijn, en kunnen de beide voorhanden zijnde werktuigen, bij afwisseling, daartoe worden gebezigd.

— Van Bantam was te Ternate aangebragt, eene hoeveelheid van p. m. 25,000 ℔ steenkolen, waarvan 22,600 ℔ aan 's Lands stoomschip Vesuvius en 2000 ℔ aan de schroefstoomboot Ambon, ter proefneming zijn afgegeven. De kolen, waarmede de Ambon proeven heeft genomen, hebben zeer wel voldaan.

— Den 31sten December is door den Javaanschen koffijpakhuismeester te Madioen een verraderlijke moord gepleegd op de Heeren Baslé en Vincent, op het assistent-residentie-bureau, alwaar hij, geroepen was, om wegens wangedrag in arrest te worden gesteld. Op de afvrage zijner kris, trok hij onverwachts een zoodanig wapen, hetwelk hij verborgen had gehouden, en trof daarmede eerst doodelijk den Heer Baslé. De Heer Vincent, dit ziende, snelde toe met een stoel en bragt den moordenaar daarmede een slag toe, waardoor hij nederzeeg, doch spoedig weder oprijzende, bekwam die Heer vier wonden, waaraan hij des middags ten 4 ure is overleden. De op het hulpgeschreeuw toeschietende oppassers kwamen te laat; de moordenaar sprong door een der vensters van het bureau in den tuin der assistent-residentswoning, doch dadelijk vervolgd en omsingeld, is hij daar, zich te weer stellende en zich niet willende overgeven, te neer geveld.

— Dezer dagen vond er op de landen Pamanoekan en Tjiassem een zonderling voorval plaats, hetwelk een treffend bewijs geeft van de koelbloedigheid eener inlandsche vrouw. In de nabijheid van Soebang, in een eenzaam gelegen Gaga, welke geheel ompaggerd was, woonde tijdelijk een man met zijne vrouw; toen de man des morgens digt bij den pagger aan zijne werkzaamheden arbeidde, springt eensklaps een koningstijger daarover, en stort zich op hetzelfde oogenblik op den inlander, dien hij bij het hoofd aanvat; op het akelig gegil van dien ongelukkige, waarvan de lucht weergalmde, snelt de vrouw de hut uit en ziet haren man met den tijger worstelen; zij grijpt een bij de hand liggend klein stomp mesje en aarzelt niet den tijger met dit zwakke wapen aan te vallen en dezen herhaaldelijk in het gezigt eenige wonden toe te brengen, terwijl zij, haren man naar zich toe trekkende, dezen aan den vreeselijken vijand betwist. Het ondier, afgeschrikt door de vele hem toegebragte wonden, laat zijne prooi los en springt weder over den pagger; nadat nu de in zwijm liggende man weder tot zich zelven gekomen was en, door zijne vrouw ondersteund, naar huis keerde, springt de tijger andermaal over den pagger, grijpt op nieuw met verwoedheid den man aan en brengt hem eene gevaarlijke wonde boven den slaap van het hoofd toe. Nogtans verloor de vrouw niets van hare tegenwoordigheid van geest, en den tijger weder aanvallende, wondt zij hem met het mesje in het hoofd en de oogen. Door zulk een tegenstand verschrikt, keert de tijger zich om en, den inlander latende vallen, verdwijnt hij voor de tweede reize, over den pagger heenspringende. Op het hooren van het geschreeuw kwamen eenige in de buurt zijnde inlanders aanschieten en vervoerden den zwaar gewonden man naar Soebang, ten einde aldaar geneeskundige hulp te kunnen genieten. Deze inlanders hebben verklaard, dat de tijger hen, gedurende dezen togt, op een grooten afstand, tot aan Soebang gevolgd is. De man is buiten levensgevaar en hoopt op eene geheele en spoedige herstelling.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden van den Controleur der Directe Belastingen alhier is ontvangen een Kohier van het Patentregt over het dienstjaar 1852 en 1853, derde Kwartaal, op den 16den dezer executoir verklaard en op heden aan den Ontvanger verzonden.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN LIMBURG STIRUM.

LEYDEN, 18 Maart 1853. De Secretaris v. PUTTKAMMER.

PUBLICATIE.

Viering van den Zondag.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, — gelet hebbende op den inhoud eener dispositie van de Ed. Gr. Achtb. H. H. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, van den 9den Julij 1841.

Herinneren bij deze aan allen en een iegelijk, wien zulks zoude mogen aangaan, de Wet van 1 Maart 1815, betrekkelijk de viering der dagen, aan de Openbare Christelijke Godsdienst toegewijd; zijnde van den volgenden inhoud:

WIJ WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, PRINS VAN ORANJE NASSAU, SOUVEREIN VORST DER VEREENIGDE NEDERLANDEN ENZ. ENZ.

Aan alle degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo wij in overweging genomen hebben de noodzakelijkheid om, op het voetspoor onzer godsdienstige voorvaderen, die daarop steeds den hoogsten prijs stelden, de plitgtmatige viering van den dag des Heeren en anderen dagen den openbare christelijken godsdienst toegewijd, door eenparige en voor de geheele uitgestrektheid der Vereenigde Nederlanden algemeen werkende maatregelen te verzekeren;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal dezer Landen, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

1°. Dat op Zondagen en op zoodanige Godsdienstige Feestdagen, als door de Kerkgenootschappen van den Christelijken Godsdienst dezer Landen algemeen erkend en gevierd worden, niet alleen geene beroepsbezigheden zullen mogen verrigt worden, welke den Godsdienst zouden kunnen storen, maar dat in het algemeen geen openbare arbeid zal mogen plaats hebben, dan in geval van noodzakelijkheid, als wanneer de plaatselijke regering daartoe schriftelijke toestemming zal geven.

2°. Dat op deze dagen, met uitzondering van geringe eetwaren, geene koopwaren hoegenaamd op markten, straten of openbare plaatsen, zullen mogen worden uitgestald of verkocht, en dat kooplieden en winkeliers hunne waren niet zullen mogen uitstallen, noch met opene deuren verkoopen.

3°. Dat gedurende den tijd voor de openbare godsdienstoefening bestemd, de deuren der herbergen en andere plaatsen alwaar drank verkocht wordt, voor zoo verre dezelve binnen den besloten kring der gebouwen liggende zijn, zullen gesloten zijn, en dat ook, gedurende dienzelfden tijd, geenerhande spelen, hetzij kolven, balslaan of dergelijke, mogen plaats hebben.

4°. Dat geene openbare vermakelijkheden, zoo als schouwburgen, publieke danspartijen, concerten en harddraverijen, op de Zondagen en algemeene Feestdagen zullen gedoogd worden; zullende het aan de plaatselijke besturen worden vrijgelaten, hieromtrent eene uitzondering toe te staan, mits niet dan na het volkomen eindigen van alle Godsdienstoefeningen.

5°. Dat de plaatselijke politie zorg zal dragen, ten einde alle hinderlijke bewegingen en gerucht in de nabijheid der gebouwen tot den openbaren eeredienst bestemd, en in het algemeen alles wat denzelven zou kunnen hinderlijk zijn, voor te komen of te doen ophouden.

6°. Dat de overtredingen tegen de bepalingen van dit besluit, naar gelang van personen en omstandigheden, zullen gestraft worden met eene boete van niet hooger dan *vijf en twintig gulden*, of met eene gevangenis van niet langer dan *drie dagen* voor de overtreders, die buiten staat mogten zijn deze boete te betalen.

7°. Dat bij eene tweede overtreding de boete of straf zal verdubbeld worden, wijders al de te koop gelegde of uitgestalde goederen verbeurd verklaard en de herbergen of andere publieke plaatsen voor ééne maand gesloten.

En dat, door deze algemeene verordeningen, alle daarmede niet overeenkomstige provinciale of plaatselijke reglementen en inrigtingen zullen worden gehouden voor vervallen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geïnsereerd, en dat een genoegzaam getal exemplaren gedrukt en aan de Staten in de onderscheidene provinciën of landschappen, ingevolge art. 86 der Grondwet, ter uitvoering zal worden gezonden, met last, om dezelve alom te doen publiceren en affigeren, en van de predikstoelen der onderscheidene Christelijke Kerkgenootschappen te doen aflezen.

Lasten en bevelen voorts, dat Onze ministeriële departementen en andere autoriteiten, justicieren en officieren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige conniventie of dissimulatie.

Gegeven in 's Gravenhage, den 1sten Maart des jaars 1815, het tweede van Onze Regering.

(Get.) WILLEM.

Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid,
(Get.) A. R. FALCK.

Burgemeester en Wethouders wenschen, dat deze herinnering niet vruchteloos zal mogen wezen, maar dat eerbied voor de Wet en gehoorzaamheid aan derzelver bepalingen, het handhaven dezer verordening gemakkelijk maken zal; — wordende den Ambtenaren van Policie gelast daarop een naauwkeurig toezigt te houden.

En zal deze worden gedrukt en overal aangeplakt, waar zulks gebruikelijk is.

Aldus gearresteerd bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 17den Maart 1853.

VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 19den Maart de Heer J. C. J. van der Schalk, van Schiedam, in de Regten, met *Theses.*

Denzelfden dag de Heer J. Z. Herman, med. et art. obst. doct., van de Kaap de Goede Hoop, in de Chirurgie.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 15den de Heer J. P. Ploos van Amstel, van Amsterdam, in de Regten, na openbare verdediging van zijne Dissertatie: *de aestimatione rerum quarum nomine in avariam communem contribuitur.*

219de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

17de Trekking. No. 16594 een prijs van ƒ70, en een premie van ƒ5,000.

ADVERTENTIEN.

Aan het **Room- en Koffijhuis de Vink** zullen gedurende het aanstaande *Zomer-Saizoen* **acht HARMONIE-CONCERTEN** worden gegeven.

Het Orkest zal bestaan uit eenige van het Muziek-Corps der Leydsche Schutterij geëngageerde en thans hier ter Stede gevestigde Muzikanten en eenige Muziekmeesters dezer Stad, en worden gedirigeerd door den Heer P. J. H. FROSCHHART, *Kapelmeester* van genoemd Corps. De Concerten zullen geregeld om de 14 dagen plaats hebben en aanvangen den 3 Mei a. s.

☞ Prijs per Inteekening voor de acht Concerten, voor een Heer met of zonder Dames *f* 3.—.

VRIJWILLIGE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, van:

Nº. 1. Een kapitaal, hecht, sterk en weldoortimmerd HEEREN-HUIS EN ERVE, hebbende 8 Kamers, rooijalen marmeren Gang met dito Lambriseringen en Trappen, voorts grooten TUIN, STALLING voor vijf Paarden, KOETSHUIS met HOOIZOLDER en Mestput en verdere Offices, alles aan elkanderen verheeld, staande binnen *Leyden*, aan den Ouden Singel, omtrent de Volmolengracht in Wijk V. Nº. 359 en 359rood.

Zullende de Kooper van dit Perceel de keuze hebben, het naast belendende HUIS, Wijk V. Nº. 358 in Koop aan te slaan voor *f* 1,200.

Nº. 2. Een groot, ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS EN ERVE, hebbende 6 Kamers en alle noodige gemakken, staande te *Leyden*, op de Breedestraat tusschen de Dief- en Mooijacobstegen en uitkomende aan de Langebrug in Wijk IV. Nº. 331.

Nº. 3. Een ruim, hecht en sterk WOONHUIS, met groote Verwulfde Kelders, Gemetselde Wijnhokken, Pakhuizen en Zolders, waarin sedert onheugelijke jaren, de *Wijnkooperij* is uitgeoefend en nog wordt voortgezet, hebbende het Huis drie Benedenkamers, Mangelkamer, Achterhuis met Kamer en Zolder, 3 Bovenkamers en verdere gemakken, staande te *Leyden*, aan den Rijn, omtrent de Vrouwensteeg, in Wijk VI. Nº. 53, 53rood en 53a, alsmede nog een groot PAKHUIS, thans gebezigd wordende tot *Entrepôt*, achter het voorzegde Perceel op de Haarlemmerstraat, in Wijk VI. Nº. 306.

De Kooper van dit Perceel zal de keuze hebben tegen contante betaling over te nemen, alle de bij deze Wijnkooperij voorhanden Wijnen, Vaatwerk en Gereedschappen op taxatie van twee neutrale deskundigen en des verkiezende het Schuldboek bij Conveniëntie met de verkoopers kunnen aanslaan.

Nº. 4. Eenen aangenamen TUIN met HUIZING, bij de Naakte Sluis buiten de Koepoort der Stad *Leyden*, onder *Soeterwoude*.

Alles breeder bij aangeplakte billetten omschreven.

Waarvan de provisionele Opveiling zal plaats hebben op Zaturdag den 2den April en de finale Gunning op Zaturdag den 9den April 1853, beide des avonds ten 7 ure, terwijl tusschen de Veiling en Afslag ten Kantore van den na te noemen Notaris Verhoogingen zullen worden aangenomen tegen genot van een zesde van iedere Verhooging.

De Perceelen Nº. 1, 2 en 3 zullen kunnen worden bezigtigd des Dingsdags en Donderdags van iedere week voor de Gunning, tusschen 11 en 2 ure, mits vooraf bij de bewoners belet vragende, zijnde de Tuin op dezelfde dagen en uren voor een ieder te zien.

De Koopers zullen des verkiezende de helft der Kooppenningen op de Perceelen als eerste Hypotheek gevestigd kunnen laten, tegen 4 pCt. en aflossing in twee termijnen, ieder ten bedrage van de helft, op 1 Augustus 1854 en 1 Augustus 1855.

Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. B. BARKEY Nz., te *Leyden*, alwaar 8 dagen voor de Veiling de Voorwaarden van verkoop, eigendomsbewijzen en staat der voorhanden Wijnen, ter lezing zullen liggen.

PUBLIEKE VERKOOPING,

in het *Heeren Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, op Zaturdag den 2den April 1853, bij Opbod en op Zaturdag den 9den April 1853 bij Afslag, beide dagen des avonds ten 7 ure, van:

Nº. 1. Een HUIS, ERF EN TUIN, staande en gelegen te *Leyden* aan de Oostzijde van de Hooigracht, omtrent de Groenesteeg, Wijk VII. Nº. 752.

Nº. 2. Een HUIS EN ERF, staande en gelegen als voren, aan de Oostzijde van de Vliet, omtrent het Steenschuur, Wijk II. Nº. 33a, breeder bij Billetten omschreven, en waaromtrent nadere Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris A. WYNSTROOM, te *Leyden*.

HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW.

Afdeeling Leyden, Leyderdorp, Soeterwoude en Voorschoten.

SPITTEN.

De Afdeeling Leyden en Omstreken willende aan Landbouwers en Tuinders gelegenheid geven, om bewijzen van kunde en vaardigheid in het SPITTEN te toonen, zal den 5den April 1853, 's morgens te 9 ure, eenen Wedstrijd in het Spitten openen, op het land, daartoe afgestaan door het lid E. VAN DER VALK, gelegen buiten de Wittepoort onder *Soeterwoude*, aan den Straatweg van *Leyden* naar *'s Hage*, bij de Waddingsluis.

Art. 1. Het aantal Spitters wordt door eene Commissie uit de Leden der Afdeeling bepaald, en aan elk hunner, door het lot, een akker aangewezen ter lengte van 9 en ter breedte van 1 roede, om te bespitten op de wijze der Warmoeziers.

Art. 2. Alleen personen beneden de 20 jaren, die een bewijs leveren dat zij Landbouwers of Tuinders zijn, worden ter mededinging toegelaten.

Art. 3. Die het spoedigst en het best gespit hebben, komen tot verkrijging van eenen prijs in aanmerking.

Art. 4. Elk Spitter moet zijnen akker aanleggen zoo als het behoort, eene bei uitleggende op den volgenden akker van twee gangen, die hij ook weder zal terugvinden aan het einde van zijnen akker.

Art. 5. Hij zal tevens moeten zorgen dat hij eene goede bei houdt, (de veurkanten op staan per stuk) en dat het land niet hol of ongelijk ligt.

Art. 6. Elk mededinger moet voorzien zijn van een *Spade*, ter lengte van 31 en ter breedte van 18 Nederl. duimen. Die deze maat niet heeft, wordt door de Commissie afgekeurd.

Art. 7. De Commissie oordeelt wie het best gespit heeft en kent daarvoor de prijzen toe. Aan hare uitspraak moeten de Spitters zich zonder tegenspraak of hooger beroep onderwerpen.

Art. 8. De 1e prijs bestaat in een Zilveren Ketting en stel Cachetten of *f* 7.— en een Getuigschrift.

De 2e prijs bestaat in een Zilveren Ketting en een Cachet of *f* 5.— en een Getuigschrift.

De 3e prijs bestaat in een Zilveren Sleutel of *f* 3.— en een Getuigschrift.

De 4e prijs bestaat in een Zilveren Pijpendop of *f* 2.— en een Getuigschrift.

Die geen prijs behaalt, ontvangt van den eigenaar van het land, eene vergoeding van 35 Centen per akker, ter grootte als in Art. 1 vermeld is.

Art. 9. Die verlangt in dezen Wedstrijd mede te dingen, moet zich uiterlijk vóór den 3 April aanmelden bij den Secretaris der Afdeeling, op den Nieuwen Rijn, Wijk VII, Nº. 69 te *Leyden*.

Art. 10. De Leden der Maatschappij worden, op vertoon van hun bewijs van lidmaatschap, op het Spitland toegelaten. Ieder ander die deze toelating verlangt, betaalt daarvoor 30 Centen.

Namens het Bestuur der Afdeeling *Leyden* en *Omstreken* der Hollandsche Maatschappij van Landbouw,

A. H. VAN DER BOON MESCH, *Voorzitter.*
B. W. WTTEWAALL, *Secretaris.*

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 19 *Maart.* Van *f* 40 tot *f* 44.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 19 *Maart.*

Tarwe *f* 8.50 tot *f* 9.50. Rogge *f* 6.80 tot *f* 7.20. Garst *f* 5.00 tot *f* 5.20. Haver *f* 3.40 tot *f* 3.80. Paardeboonen *f* 6.00 tot *f* 6.20. Duiveboonen *f* 6.80 tot *f* 7.00.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 18 Maart.

	Rente	Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Gesloten.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	65$\frac{9}{16}$	65$\frac{5}{8}$	65$\frac{5}{8}$
Dito Certificaten	3	77$\frac{5}{8}$	77$\frac{11}{16}$	77$\frac{3}{4}$
Dito dito	4	96$\frac{9}{16}$	96$\frac{11}{16}$	96$\frac{11}{16}$
Amortisatie Syndicaat	3½	—	—	—
Handelmaatschappij	4½	—	—	—
O. I. Leening	4	96$\frac{7}{16}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4½	102$\frac{1}{4}$	—	—
Haarlemmermeer	5	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	—	—	—
Dito dito	5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	108$\frac{3}{8}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	5	107$\frac{1}{4}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	97$\frac{1}{8}$	97$\frac{1}{4}$	—
Dito 1840	4	92$\frac{9}{16}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	92$\frac{1}{8}$	92$\frac{1}{8}$	92$\frac{1}{8}$
Dito dito Nieuwe	4	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	73$\frac{9}{16}$	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	—	—	—
Dito Obligatiën	4	87$\frac{1}{8}$	87$\frac{1}{8}$	—
SPANJE, Obligatiën	à 1 pCt.	24$\frac{7}{16}$	24$\frac{13}{16}$	24$\frac{5}{8}$
Dito Obligatiën	3	48$\frac{3}{8}$	49	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	48$\frac{1}{2}$	48$\frac{3}{8}$	48$\frac{11}{16}$
Bewijzen Coupons		7$\frac{13}{16}$	8$\frac{1}{16}$	7$\frac{7}{8}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	87$\frac{3}{8}$	—	—
Dito	4	71$\frac{1}{4}$	—	—
Dito Metall.	5	81$\frac{7}{8}$	82$\frac{1}{8}$	—
Dito Nieuwe	5	93$\frac{5}{8}$	93$\frac{3}{4}$	93$\frac{11}{16}$
Dito 1847	2½	41$\frac{15}{16}$	42$\frac{5}{16}$	—
BELGIE, Banc.	2½	52$\frac{5}{8}$	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	2½	52$\frac{7}{8}$	53	53
BRAZILIË, 1824 100 £	5	99$\frac{7}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	41	—	—
Dito dito	4	38$\frac{15}{16}$	39	38$\frac{15}{16}$
VENEZUELA,	3½	39	—	—
MEXICO,	5	25$\frac{11}{16}$	26	25$\frac{15}{16}$
AMERIKA, Bankactiën		4$\frac{15}{16}$	5	—

Grieken 7$\frac{7}{16}$, 7$\frac{5}{8}$.

Koers van het Geld. Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.80 à 90.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.